

TelekomSlovenije

Zoran Vehovar,
podpredsednik uprave Telekoma Slovenije

Ključna dogajanja v IKT panogi v letu 2013

Trg telekomunikacij v SLO v letu 2013

IKT trg upada hitreje kot BDP

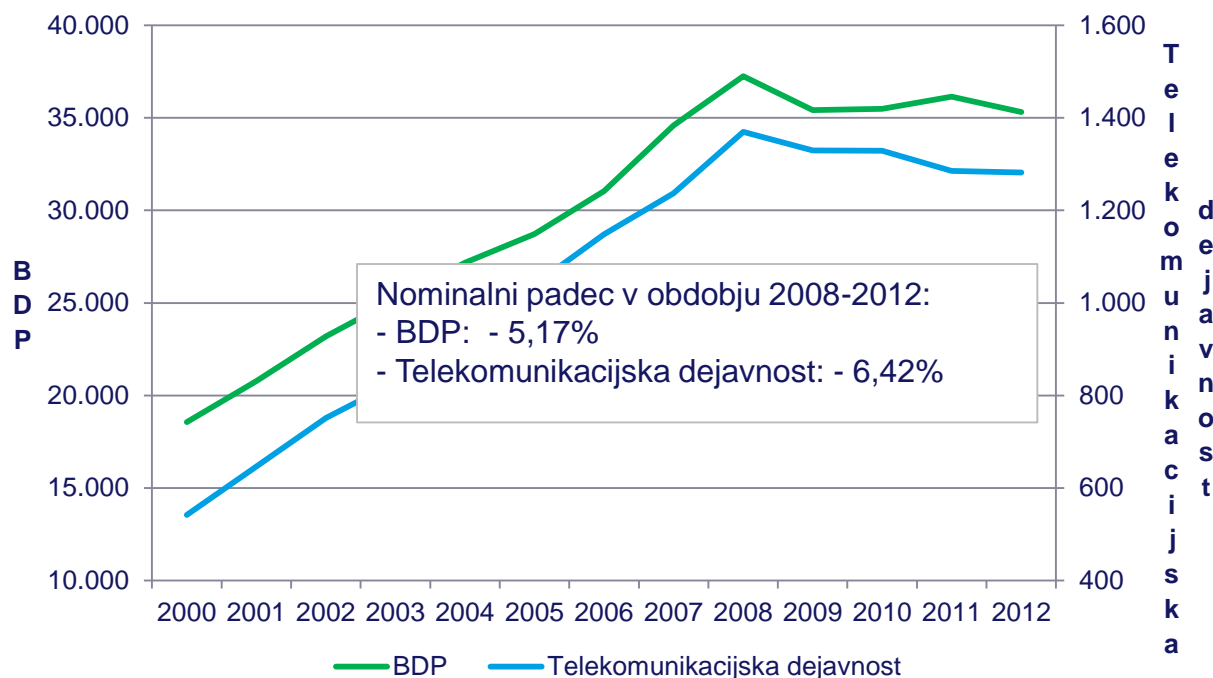
Številnost operaterjev in ponudnikov storitev na majhnem prostoru:

- Vodi v nadaljnje zaostrovanje konkurenčnega boja in bitko za preživetje
- Na kratek rok domnevno koristen za uporabnika, na daljši rok ne koristi nikomur
- Prinaša upadanje panoge in stalno zmanjševanje investicij

Posledica: pričakovana večja konsolidacija trga – v svetu v polnem razmahu, v EU se dogaja, pri nas se šele začinja

BDP in telekomunikacijska dejavnost v Sloveniji

Primerjava gibanja BDP in telekomunikacijske dejavnosti v Sloveniji (tekoče cene, v mio EUR)

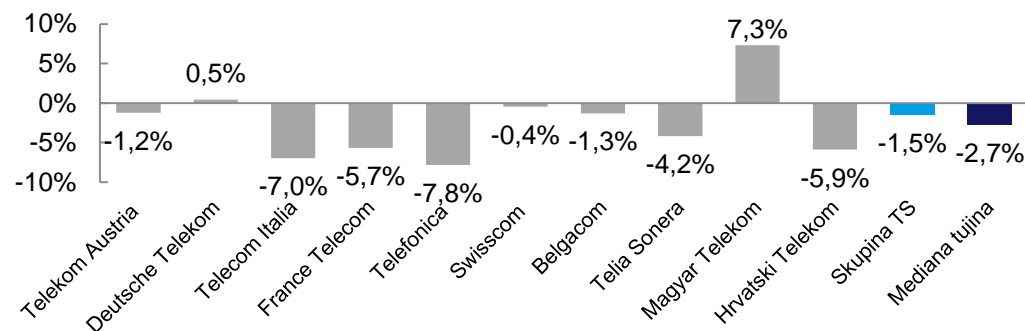

Korelacija med gibanje BDP in prihodki od telekomunikacijske dejavnosti v Sloveniji je izredno velika. Vendar pa v zadnjem obdobju prihodki od telekomunikacijske dejavnosti upadajo bolj kot BDP, ker je v skladu s trendom padanja deleža zadevne dejavnosti v razvitih državah EU.

Primerjava večjih EU operaterjev - prihodki

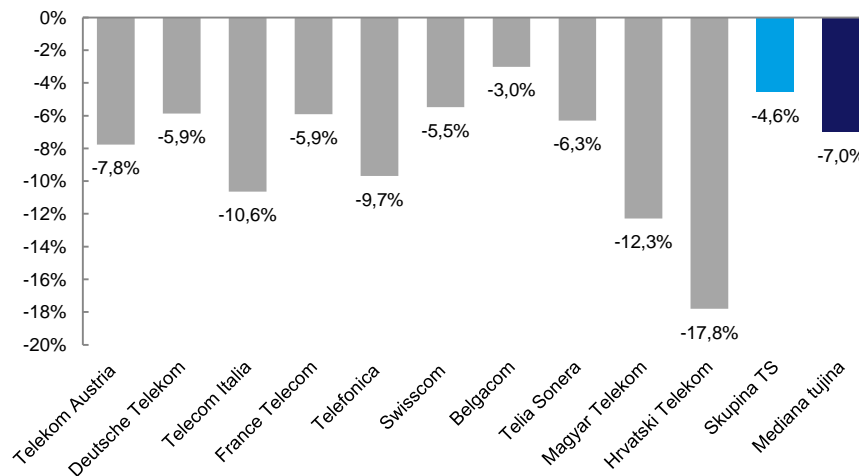
Vsi prvotni operaterji (izjema DT s prihodki v ZDA in Magyar Telekom s prihodki od prodaje elektrike) se soočajo s padcem prihodkov.

RAST ČISTIH PRIHODKOV OD PRODAJE I – VI 2013 / I – VI 2012

RAST EBITDA I – VI 2013 / I – VI 2012

Zaradi nižjih stopenj gospodarske rasti, konkurence predvsem pa zaradi zasičenosti trgov in regulacije EBITDA marže vsem pomembnejšim prvotnim operaterjem v EUR padajo.

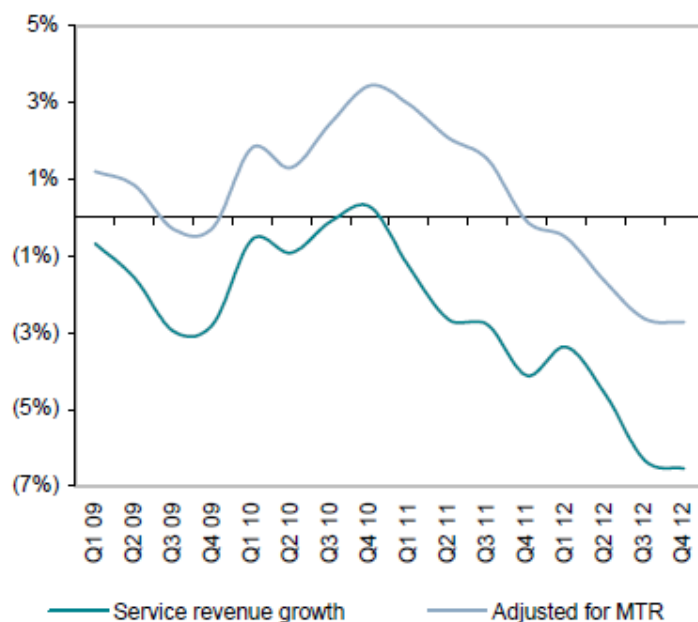

Analize in napoved Arthur D. Little (1/2)

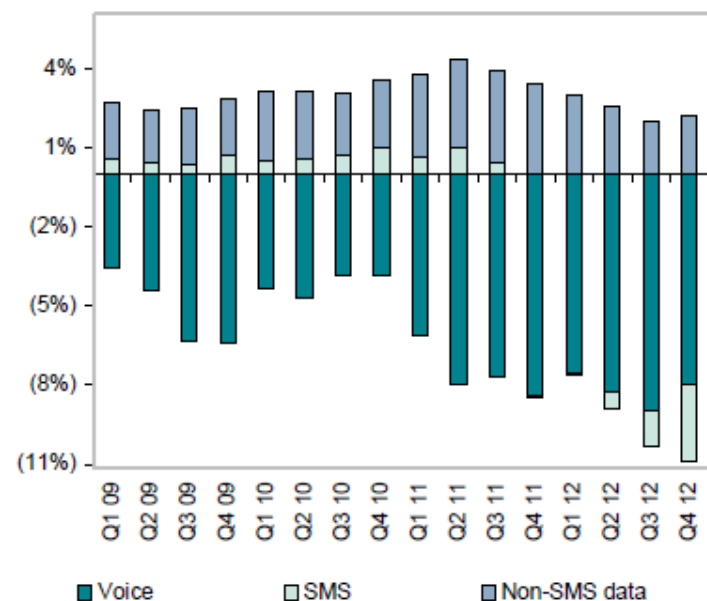
Glede trenda gibanja prihodkov (še posebej mobilnih) je bilo leto 2012 najslabše do sedaj.

Figure 6: European mobile service revenue trends

Y/y service revenue trend, including and excluding MTR

Voice, SMS and data contribution to growth

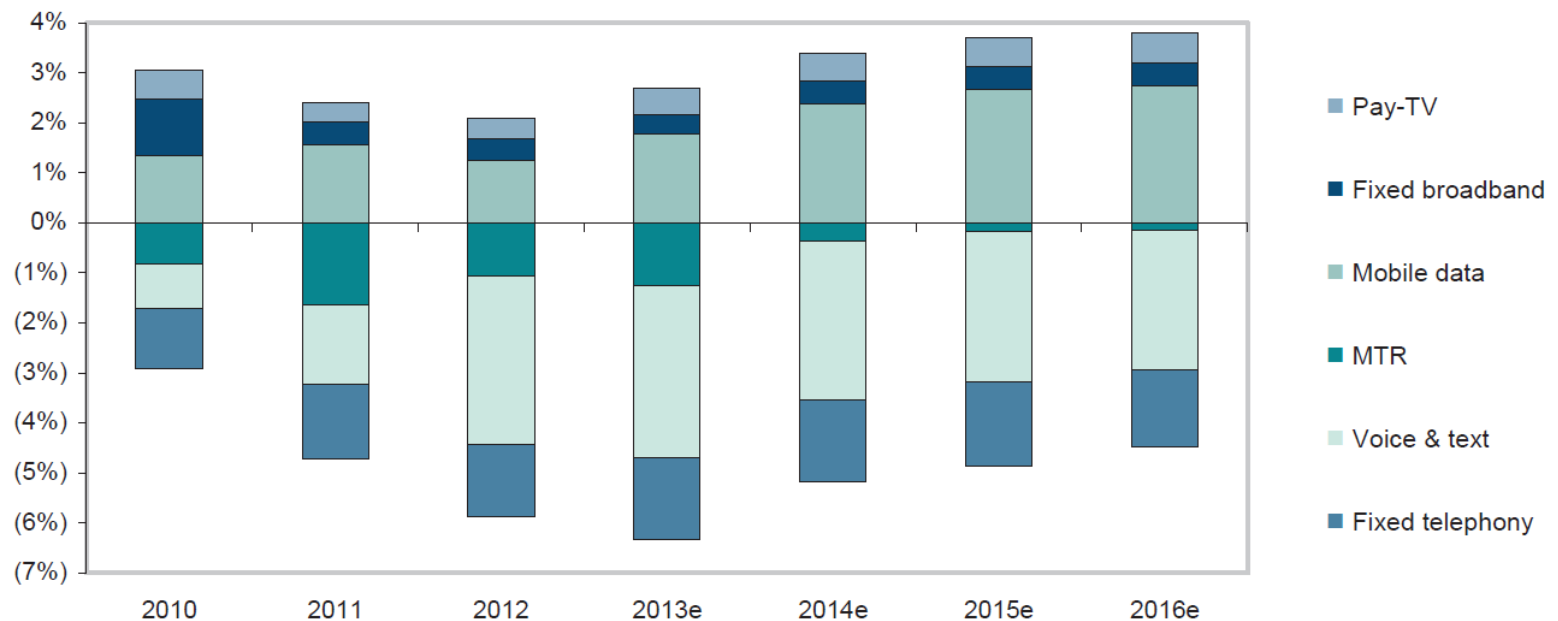

Za leto 2014 se napoveduje zgolj minimalno izboljšanje negativnih trendov.

Analize in napoved Arthur D. Little (2/2)

Napoveduje se negativni trend rasti prihodkov. Preobrat je napovedan v letu 2016 v primeru rasti prihodkov prenosa podatkov.

Figure 1: Contributions to sector growth

Source: Arthur D. Little, Exane BNP Paribas estimates

EK napoveduje radikalne spremembe na EU trgu

- 11. september 2013 – napoved EK o uvedbi enotnega EU trga ter spremembi politike nevtralnosti interneta
- Enotni EU trg – nevarnost obstoja manjših operaterjev - konsolidacija
- Sprememba politike nevtralnosti interneta - revolucionarne spremembe v odnosu med operaterji omrežij in ponudniki storitev (OTT)
- Diferenciacija prometa glede na kakovost, hitrosti in volumne, ki bo imela stroškovno osnovo (npr. video streaming)
- Zagovorniki (bolj poštena vrednostna veriga) in nasprotniki (to uničuje inovacije in spreminja Internet)
- Google 47 mrd USD prometa, velikost trga ocenjena na 241 mrd
- Apple 156 mrd, trg 494 mrd
- Amazon 57 mrd, trg 120 mrd
- FB 4,6 mrd, trg 62 mrd

Vsi trendi niso negativni

- Trg storitev v oblaku (xaas) raste (vir: IDC)
- FTTH je v porastu, približno 15 tisoč novih priključkov letno (vir: Apek)
- Penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa je zrasla v enem letu za 1,7% (vir: Apek)
- TS skupaj s partnerji uspel iz skladov EU pridobiti znatna sredstva za razvojne projekte
- Upravljanje storitve v porastu (novi poslovni modeli)
- MBB v porastu
- LTE1800 lansiran pri dveh operaterjih, pokritost in število uporabnikov naraščata

Digitalna agenda 2020 – ali gremo v pravo smer?

- Slovenija (še vedno) nima sprejete državne strategije
- EK za 2014 ustavila izvajanje CEF (Connected EU facility)
- Slovenija še vedno ni podelila 800 MHz frekvenc
- Regulatorno izjemno nepredvidljivo okolje, zahtevnost
- Javni razpis za dodelitev radijskih frekvenc za mobilne storitve – izjemna obremenitev za mobilne operaterje, pričakovanja visokih koncesnin zaradi nevarnosti izrinjanja iz trga
- Smiselno ravnotežje med višino koncesnine in nadaljnjim razvojem panoge (primer Avstrija, licenca v višini dvoletnih investicij TAG)
- Pokrivanje podeželskih območij s širokopasovnimi storitvami na 800 MHz izjemno zahtevno - visoke koncesnine? Prej obratno, pomoč z javnimi sredstvi – npr GOŠO

Partnerstva in sodelovanje med operaterji

- Majhnost trga, zato nujno potrebno povezovanje
- Povezovanje na nivoju vertikal za razvoj e-storitev – operaterji in specializirana podjetja za določeno poslovno vertikalno: energetika, promet, zdravstvo...
- Povezovanje na nivoju operater - raziskovalna sfera (FE, IJS...)
- Sinergije na nivoju grupacije
- Pogrešamo več partnerstev med operaterji (multiple fibres, sovlaganja)
- Tekmovanje naj se dogaja na trgu storitev
- JZP – velike možnosti, v IKT segmentu še slabo razvita
- Dobre izkušnje s GZS - SOEK

Za zaključek – kam gre panoga ?

- TS izzivi: hitra rast prihodkov v nekaterih segmentih (MBB, xaaS, PayTV, upravljane storitve) – zahteva stalno prilagajanje
- Novi prihodki – okretnost, fleksibilnost
- Mobilni segment: govorno centrični > podatkovno centrični

Uspešni bodo tisti, ki bodo imeli vsaj enega od vzvodov:

1. Večji mednarodni igralec – ekonomija obsega in stroškovna učinkovitost (EU enotni trg)
2. Majhen, učinkovit, fleksibilen, stroškovno optimalen nišni IKT igralec – najboljši v svoji tržni niši. Razvojno naravnani – fokusiran na inovacije (npr Startupi - trg globalen)

Najbolje – kombinacija obojega

Državnih meja ne bo več, trg vedno bolj globalen

Hvala za pozornost

zoran.vehovar@telekom.si